

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне слідче управління

вул. Володимирська, 33, м. Київ. 01601, факс (044) 279-66-31, тел. (044) 255-84-88
www.ssu.gov.ua e-mail: san@ssu.gov.ua Код КОД ЄДР 00034074

ПОВІДОМЛЕННЯ про зміну раніше повідомленої підозри

місто Київ

«05» вересня 2023 року

Слідчий групи слідчих у кримінальному провадженні – старший слідчий в ОВС 1 відділення 2 відділу 4 управління досудового розслідування Головного слідчого управління Служби безпеки України Борисов Антон Олександрович, розглянувши матеріали досудового розслідування, внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 22023000000000592 від 15.06.2023, встановивши наявність підстав для зміни раніше повідомленої підозри у вчиненні кримінального правопорушення, відповідно до ст. ст. 36, 40, 42, 276, 277, 278, 279 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Шелкова Михайла Євгеновича,
30 травня 1968 р.н., громадянина РФ,
уродженця міста Москва РФ, зареєстрованого
за адресою: 125047, Російська Федерація,
м. Москва, пров. Самотечний 1-й, 18, кв. 61,
ІНН РФ 770700162025, раніше не судимого,

про те, що він підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 110-2 КК України.

Фактичні обставини кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється громадянин РФ Шелков М.Є.

Проведеним досудовим розслідуванням у кримінальному провадженні за № 22023000000000592 встановлено, що наприкінці 1990-х років в російській федерації діяли два державні посередники з експорту та імпорту продукції військового та подвійного призначення, а саме: ФДУП «ДК «Росозброєння» та ФДУП «Промекспорт», які 04.11.2000 об'єднані у ФДУП «Рособоронекспорт». У листопаді 2000 року громадянин РФ Чемезов Сергій Вікторович, 20 серпня 1952 р.н., який є наближеною особою до президента РФ Путіна В.В., призначений

на посаду першого заступника генерального директора у новоствореному ФДУП «Рособоронекспорт».

Починаючи з 2000-х років російська федерація (в особі уряду, парламенту, органів державної влади, підконтрольних собі суб'єктів господарювання та фізичних осіб), переслідуючи ідею подальшого розвитку України, виходячи з власних geopolітичних інтересів, які передбачають перебування України у сфері свого впливу, розпочала політку експансії (захоплення) стратегічних галузей української економіки. Вказану політику було вирішено реалізовувати, в тому числі, шляхом викупу (придбання) приватними особами з числа громадян рф, які фактично контролюються або є залежними від уряду рф, корпоративних прав українських суб'єктів господарювання: що мають стратегічне значення для обороноздатності та економічної незалежності держави України; що виробляють сировину, яку рф вимушена імпортувати, адже від неї залежить економіка держави (окремі галузі економіки).

Громадянина рф Шелкова Михайла Євгеновича, 30 травня 1968 р.н., (обставини вчинення кримінального правопорушення яким, досліджуються у іншому кримінальному провадженні, далі – Шелков М.Є.), за сприяння Чемезова С.В., у 2001 році призначено на посаду керівника російської ДК «Оборонімпекс» (з 2008 року – ТОВ «Промівест»), яка створена у 2001 році для здійснення операцій, пов'язаних з розрахунками в клірингових валютах за поставлену оборонну продукцію, яка виробляється в рф.

У вересні 2006 року за участі Шелкова М.Є. 66% акцій ВАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА» (з 2015 року - ПАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА») викуплено державою рф в особі ДК «Рособоронекспорт». У листопаді 2006 року обрано нову раду директорів ВАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА», до якої увійшли Чемезов С.В. (голова ради директорів), Шелков М.Є. та громадянин рф Воєводін Михайло Вікторович 03.05.1975 р.н. (обставини вчинення кримінального правопорушення яким, досліджуються у іншому кримінальному провадженні, далі – Воєводін М.В.) (члени ради директорів).

23.11.2007 президентом рф путіним в.в. підписано федеральний закон про створення державної корпорації «Ростехнології» (у 2012 році перейменована в «РОСТЕХ»). Указом президента рф путіна в.в. від 26 листопада 2007 року на посаду генерального директора ДК «Ростехнології» призначено Чемезова С.В., який обіймає її до теперішнього часу.

У 2011 році за сприяння невстановлених досудовим розслідуванням осіб (з числа вищих керівників рф), ВАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА» перейшла під фактичний приватний управлінський контроль Шелкова М.Є., який придбав 65,27% акцій товариства. При цьому, ВАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА» залишилась частиною ДК «Ростех», якій належить блокуючий пакет акцій товариства (25% + 1 акція).

ВАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА» є російською металургійною компанією – найбільшим у світі виробником титану, виробів із титану. Для промислового виробництва титану ВАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА»

використовувала видобуту на території України титанову сировину – ільменітовий концентрат, українські запаси якого є найбільшими в Європі та одними з найбільших у світі. Натомість на території російської федерації запаси ільменітового концентрату є мінімальними, а сама сировина не має високих якісних характеристик. Вказані вище обставини поставили найбільшого в світі виробника титану в залежність від титанової сировини, яка видобувається на території України.

ДК «РОСТЕХ» - російська державна корпорація, створена у 2007 році для сприяння у розробці, виготовленні та експорту високотехнологічної продукції цивільного та військового призначення. До складу цієї державної корпорації входять більше 700 підприємств, з яких сформовано 14 холдингових компаній, 11 з яких - в оборонно-промисловому комплексі, 3 - у цивільних галузях, а також більше 80 організацій прямого управління.

Основною продукцією, яку випускають підприємства «Ростех», є: літаки військового та цивільного призначення, у тому числі безпілотні; гелікоптери військового та цивільного призначення, у тому числі безпілотні; авіаційні двигуни, агрегати та прибори; бортове радіоелектронне обладнання, парашутні системи; оперативно-тактичні ракетні комплекси, реактивні системи залпового вогню; комплекси ПВО ближньої дії; стрілецька зброя та засоби ближнього бою; боеприпаси та піротехнічна продукція; оптико-механічні та оптико-електронні засоби; автоматизовані системи управління, засоби зв'язку, радіотехнічної та радіолокаційної розвідки, радіоелектронної протидії системам зв'язку та управління; системи і засоби шифрування тощо. Також, підприємства «Ростех» випускають та поставляють танки нового покоління Т-14 «Армата», танки Т-90М «Прорив», зенітно-ракетні комплекси «Панцир С1», автомати АК-12, пістолети «Удав», гелікоптери Ка-52 «Алігатор», літаки Су-57, Снєгомет, безпілотники-коригувальники артилерії «Орлан-10», «Оріон-Е», БЛА-камікадзе, «Куб-Е».

Для виробництва вказаної вище зброї, підприємствами ДК «РОСТЕХ» з 2007 року по теперішній час широко використовується титанова продукція, виробником якої є ВАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА» (з 2015 - ПАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА»).

З урахуванням викладеного, ільменітовий концентрат українського виробництва став важливою складовою частиною у загальному ланцюгу виробництва російською федерацією зброї.

Невстановлені досудовим розслідуванням особи (з числа вищих керівників РФ), реалізуючи власну політику щодо: зниження економічного та оборонного потенціалу України; набуття російською федерацією монопольного становища на ринках Східної, Центральної та Західної Європи з виробництва титану; забезпечення безперебійного постачання титаномісної продукції для власного цивільного та військово-промислового комплексу, вирішили взяти під власний фактичний контроль видобування корисних копалин на Вовчанському розсипному титано-цирконовому родовищі, розташованому на території Дніпропетровської області (надалі – Вовчанське родовище).

Рішення про взяття під контроль саме Вовчанського родовища було прийнято з урахуванням того, що його видобутком займався приватний суб'єкт господарювання – ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат» (код ЄДРПОУ 30454644), який вже мав Спеціальний дозвіл Державної служби геології та надр України на користування надрами № 2745 від 29.07.2002 зі строком дії до 2031 року, що суттєво знижувало складність взяття його під контроль, шляхом викупу.

До реалізації вказаної вище політики російської держави, спрямованої на взяття під фактичний контроль Вовчанського родовища, невстановлені досудовим розслідуванням особи (з числа вищих керівників РФ) залучили осіб, які фактично контролювались урядом РФ через їх призначення на керівні посади в державних підприємствах: Шелкова М.Є. та інших невстановлених досудовим розслідуванням осіб.

Так, Шелков М.Є. будучи особою, підконтрольною Чемезову С.В. та іншим невстановленим досудовим розслідуванням особам (з числа вищих керівників РФ), які сприяли його призначенню на керівні посади в російських державних компаніях, був зобов'язаний забезпечувати безперебійне постачання титанової продукції до ДК «РОСТЕХ» та інших підприємств військово-оборонної промисловості РФ.

На виконання волі та завдань вищого керівництва РФ про взяття під власний фактичний контроль видобування корисних копалин на Вовчанському розсипному титано-цирконовому родовищі, розташованому на території Дніпропетровської області, маючи на меті забезпечення безперебійного постачання титанової продукції підприємствам військово-оборонної промисловості РФ, Шелков М.Є. у невстановлений досудовим розслідуванням час, однак не пізніше 2010 року, прийняв рішення придбати корпоративні права ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат» (ЄДРПОУ 30454644, Україна, Дніпропетровська область, Васильківський район, село Новоандріївка, вулиця Гагаріна, 2А), та у подальшому спрямувати видобуті товариством титановмісні корисні копалини на адресу ВАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА», інших підприємств військово-оборонної промисловості РФ.

Для досягнення цієї мети, Шелков М.Є. здійснив купівлю корпоративних прав ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат» із використанням іноземних юридичних осіб («KRYPTON industries LTD» (Британські Віргінські Острови, реєстраційний номер 1652474), «Monochrom Industrial Limited» (Британські Віргінські Острови, реєстраційний номер 148826), «Romtex co. limited» (Кіпр, Лімасол, реєстраційний номер НЕ 341054) та «Miditerra nean investment fund sps limited» (Британські Віргінські Острови).

У подальшому, Шелков М.Є., за сприянням невстановлених осіб, за невстановлених обставин, але не пізніше 12.12.2011 року, організував оформлення права власності на 100 % часток ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат» за підконтрольною йому кіпрською компанією «Limpieza Limited» (Кіпр, Нікосія, реєстраційний номер НЕ 284372).

Генерального директора ПАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА» та інших невстановлених досудовим слідством осіб.

Крім того, в ході проведення досудового розслідування у кримінальному провадженні встановлено, що у вересні 2011 року громадянином РФ Сannіковим Дмитром Юрійовичем, перед Генеральним директором ПАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА» Воєводіним М.В. рекомендовано до працевлаштування на ПАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА» громадянина російської федерації Федосеєва Олександра Володимировича 12.02.1977 р.н.

У той же час, Воєводін М.В. за результатом проведеної співбесіди з Федосеєвим О.В., яка відбулась за адресою: російська федерація, Свердловська область, м. Верхня Салда, вул. Паркова 1, більш точну дату та час встановити не вдалось, але не пізніше 13.10.2011, з Федосеєвим О.В. укладено трудовий договір від 13.10.2011 № 2043-11/В та призначено його на посаду радника генерального директора ПАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА» з розвитку бізнесу в Україні.

У подальшому, Воєводін М.В., будучи Генеральним директором ПАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА», поклав на Федосеєва О.В. та інших невстановлених досудовим слідством осіб обов'язок безпосередньо контролювати діяльність ТОВ «Демурінський ГЗК», в т.ч. щодо видобування корисних копалин на Вовчанському розсипному титано-цирконовому родовищі та їх постачання до суб'єктів господарської діяльності російської федерації, які виконували державні замовлення країни-агресора з виробництва озброєння та військової техніки.

Для реалізації зазначеного вище злочинного плану, за рішенням Воєводіна М.В. більш точну дату та час встановити не вдалось, але не пізніше 26.06.2013, для безпосереднього регулювання та контролю діяльності ТОВ «Демурінський ГЗК», зокрема постачання титановмісних руд до суб'єктів господарської діяльності російської федерації, які виконували державні замовлення країни-агресора з виробництва озброєння та військової техніки, прийнято рішення призначити Федосеєва О.В. на посаду заступника Генерального директора з економіки ТОВ «Демурінський ГЗК», що відбулось на підставі трудового контракту від 26.06.2013.

Таким чином, Шелков М.Є., діючи умисно з метою виконання завдань невстановлених на даний час представників політичного керівництва РФ щодо забезпечення (фінансування) безперебійного постачання сировини для потреб військово-промислового комплексу РФ, з метою ведення агресивної війни, направленої на насильницьку зміну меж території України та повалення конституційного ладу, залучив Воєводіна М.В., який у свою чергу, діючи в інтересах Шелкова М.Є., до вчинення злочину за попередньою змовою з групою осіб, залучив Федосеєва О.В., який будучи діючим працівником ПАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА» та ТОВ «Демурінський ГЗК», надав свою згоду на вчинення зазначеного злочину.

У подальшому, з метою забезпечення систематичного постачання титановмісних руд (ільменітового, рутилового, цирконового концентратів), які

видобуваються ТОВ «Демурінський ГЗК» на території Вовчанського розсипного титано-цирконієвого родовища, на адресу ВАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА», Шелков М.Є., за сприянням Воєводіна М.В., Федосеєва О.В. та інших підконтрольних йому, на даний час не встановлених слідством, осіб, організував укладення між представниками підконтрольних йому підприємств ТОВ «Демурінський ГЗК» та ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» ряд контрактів та забезпечив організації постачання титановмісних руд видобутку ТОВ «Демурінський ГЗК», що є сировиною для виготовлення титанових виробів.

Шелкову М.Є., Воєводіну М.В. та Федосеєву О.В. було достеменно відомо про те, що у збройній агресії РФ проти України використовується зброя, для виробництва якої використовується вироблена ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» титанова продукція. Шелков М.Є., Воєводін М.В. та Федосеєв О.В. переслідували мету сприяння збройній агресії РФ проти України, шляхом матеріально-технічного її забезпечення через надання (поставку) продукції, необхідної для виробництва техніки та засобів, які забезпечують можливість досягнення цілей збройної агресії.

З метою реалізації цього умислу, Шелков М.Є. та Воєводін М.В. вирішили розпочати постачання титановмісних руд (ільменітового, рутилового, цирконового концентратів) на адресу ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА», інших підприємств військово-оборонної промисловості РФ (ТОВ «Магнітогорський електродний завод», ТОВ «Ключевський завод феросплавів», ТОВ «Компанія «Марія-Трейд», ТОВ «Редметконцентрат» та інші).

З метою маскування фінансування дій, направлених на насильницьку зміну меж території України та повалення конституційного ладу та визначення альтернативного ланцюга постачання Шелков М.Є., Воєводін М.В., та Федосеєвим О.В. та іншими невстановленими на даний час особами залучено невстановлених службових осіб та власників ТОВ з іноземними інвестиціями «Кольорові метали» (ЄДРПОУ 32495368), ТОВ «ЦВЕТМЕТ ЛТД» (ЄДРПОУ 39966306) та «OSTTOR Beteiligungs-und Handelsgesellschaft mbH» (м. Вена, Австрійська Республіка).

Відповідно до цього плану Федосеєв О.В. мав контролювати видобуток ТОВ «Демурінський ГЗК» титановмісних руд та їх транспортування на територію РФ, а Воєводін М.В., на виконання завдань, поставлених Шелковим М.Є., мав контролювати виробництво з титановмісних руд, які надходили на адресу ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА», титанової продукції та у подальшому забезпечувати нею потреби ДК «Ростех» з виробництва зброї.

Для контролю за технічним процесом виробництва титановмісних руд на потужностях ТОВ «Демурінський ГЗК», Воєводін М.В. та Федосеєв О.В. залучили невстановлених досудовим розслідуванням осіб, з числа посадових осіб даного товариства.

На реалізацію зазначеного вище злочинного плану, Шелков М.Є. та Воєводін М.В., перебуваючи на території російської федерації (більш точного

місця в ході досудового розслідування встановити не вдалося) та Федосеєв О.В., перебуваючи на території Дніпропетровської області (більш точного місця в ході досудового розслідування встановити не вдалося), діючи за попередньою змовою групою осіб з невстановленими досудовим розслідуванням особами, діючи умисно, протиправно, з метою фінансування дій, вчинених з метою зміни меж території або державного кордону України, шляхом матеріального забезпечення підприємств військово-оборонної промисловості російської федерації, які виробляють зброю для збройних сил російської федерації, у період часу з 2016 року по 2022 рік, забезпечили видобуток на потужностях ТОВ «Демурінський ГЗК» титановмісних руд та їх поставку відповідно до контрактів на адреси підприємств РФ:

- ПАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА» (м. Березники, Пермська область, російська федерація) (у тому числі із залученням вантажовідправника ТОВ «Цветмет ЛТД» (код ЄДР 39966306)) – ільменітового концентрату в кількості 7 690,626 тон та рутилового концентрату – 1,0 тона.

- ТОВ «Регіонпромсервіс» (м. Батайськ, Ростовська обл., російська федерація) (в рамках контрактів з OSTTOR Beteiligungs-und Handelsgesellschaft mbH (м. Вена, Австрійська Республіка), у тому числі із залученням вантажовідправника ТОВ «Цветмет ЛТД» (код ЄДР 39966306)) – ільменітового концентрату – 88,0 тон та рутилового концентрату – 430,0 тон;

- ТОВ «ЕСАБ» (м. Тюмень, російська федерація) (в рамках контрактів з OSTTOR Beteiligungs-und Handelsgesellschaft mbH (м. Вена, Австрійська Республіка) та в рамках контракту між ТОВ «Тай-Мінералс» (код ЄДР 37989232) та Компанією LIMPIEZA LIMITED (м. Нікосія, Республіка Кіпр)), ільменітового концентрату – 356,0 тон, рутилового концентрату – 2 685,0 тони та цирконієвого концентрату – 15,0 тон;

- ТОВ «Компанія «Марія-Трейд» (м. Єкатеринбург, російська федерація) (в рамках контрактів з «OSTTOR Beteiligungs-und Handelsgesellschaft mbH» (м. Вена, Австрійська Республіка)) – рутилового концентрату – 411,0 тону, ільменітового концентрату – 95,0 тон та цирконієвого концентрату – 84,0 тони;

- ТОВ «Магніторогський електродний завод» (м. Магніторогорськ, російська федерація) (в рамках контрактів з OSTTOR Beteiligungs-und Handelsgesellschaft mbH (м. Вена, Австрійська Республіка)) – рутилового концентрату – 1120,0 тону та ільменітового концентрату - 147,0 тон;

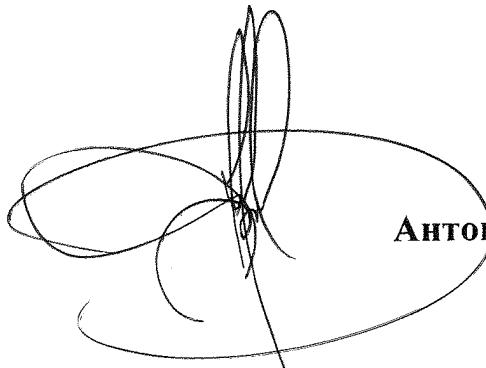
- ТОВ «Редметконцентрат» (м. Москва, російська федерація) (в рамках прямих контрактів та контрактів з ТОВ «Імекс Мінералс» (код ЄДР 39489151), ТОВ ПП «Гідроспецсервіс» (код ЄДР 41332647), а також із залученням вантажовідправника ТОВ «Цветмет ЛТД» (код ЄДР 39966306)) цирконієвого концентрату – 110,0 тон, дистен-силіманітового концентрату – 406,0 тон, рутилового концентрату 375,0 тон, ільменітового концентрату – 495,0 тон, ставролітового концентрату – 352,0 тони;

- ПАТ «Ключівський завод феросплавів» (в рамках контрактів з «OSTTOR Beteiligungs-und Handelsgesellschaft mbH) – ільменітового концентрату – 140,0 тон.

За наведених вище обставин Шелков М.Є., діючи умисно, за попередньою змовою групою осіб з Воєводіним М.В., Федосеєвим О.В. та іншими невстановленими особами, з метою забезпечення безперебійної роботи військово-промислового комплексу РФ для ведення агресивної війни проти України, направленої на насильницьку зміну меж її території та повалення конституційного ладу, у період з 2014 року по 2022 рік організував постачання сировини - титановмісних руд (ільменітового, рутилового, цирконового концентратів), які видобуваються ТОВ «Демурінський ГЗК» на адресу ДК «РОСТЕХ» та інших підприємств військово-оборонної промисловості РФ.

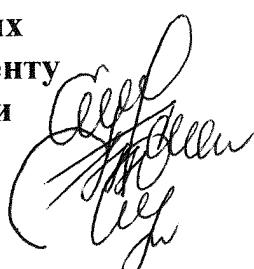
Таким чином, громадянин РФ Шелков М.Є. обґрунтовано підозрюється у фінансуванні дій, вчинених з метою зміни меж території або державного кордону України, вчиненому за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 110-2 КК України.

**Слідчий групи слідчих
у кримінальному провадженні -
слідчий в ОВС 1 відділення
2 відділу 4 управління
досудового розслідування
Головного слідчого управління
Служби безпеки України**

Антон БОРИСОВ

**Прокурор першого відділу управління
організації і процесуального керівництва
досудовим розслідуванням та підтримання
публічного обвинувачення у кримінальних
проводженнях органів безпеки Департаменту
нагляду за додержанням законів органами
безпеки Офісу Генерального прокурора**

Іван БУКАЛО

«05» вересня 2023 року

ПАМ'ЯТКА
про процесуальні права та обов'язки підозрюваного
Шелкова Михайла Євгеновича 30.05.1968 р.н.

Підозрюваним є особа, якій у порядку, передбаченому статтями 276-279 Кримінального процесуального кодексу України, повідомлено про підозру, або особа, яка затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення.

Конвенція
про захист прав людини і основоположних свобод

Стаття 3 Заборона катування

Нікого не може бути піддано катуванню або нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню або покаранню.

Стаття 5 Право на свободу та особисту недоторканність

1. Кожен має право на свободу та особисту недоторканність. Нікого не може бути позбавлено свободи, крім таких випадків і відповідно до процедури, встановленої законом:

- a) законне ув'язнення особи після засудження її компетентним судом;
- b) законний арешт або затримання особи за невиконання законного припису суду або для забезпечення виконання будь-якого обов'язку, встановленого законом;
- c) законний арешт або затримання особи, здійснене з метою допровадження її до компетентного судового органу за наявності обґрунтованої підозри у вчиненні нею правопорушення або якщо обґрунтовано вважається необхідним запобігти вчиненню нею правопорушення чи її втечі після його вчинення;
- d) затримання неповнолітнього на підставі законного рішення з метою застосування наглядових заходів виховного характеру або законне затримання неповнолітнього з метою допровадження його до компетентного органу;
- e) законне затримання осіб для запобігання поширенню інфекційних захворювань, законне затримання психічнохворих, алкоголіків або наркоманів чи бродяг;
- f) законний арешт або затримання особи з метою запобігання її недозволеному в'їзду в країну чи особи, щодо якої провадиться процедура депортації або екстрадиції.

2. Кожен, кого заарештовано, має бути негайно поінформований зрозумілою для нього мовою про підстави його арешту і про будь-яке обвинувачення, висунуте проти нього.

3. Кожен, кого заарештовано або затримано згідно з положеннями підпункту "c" пункту 1 цієї статті, має негайно постати перед суддею чи іншою посадовою особою, якій закон надає право здійснювати судову владу, і йому має бути забезпечено розгляд справи судом упродовж розумного строку або звільнення під час провадження. Таке звільнення може бути обумовлене гарантіями з'явитися на судове засідання.

4. Кожен, кого позбавлено свободи внаслідок арешту або тримання під вартою, має право ініціювати провадження, в ході якого суд без зволікання встановлює законність затримання і приймає рішення про звільнення, якщо затримання є незаконним.

5. Кожен, хто є потерпілим від арешту або затримання, здійсненого всупереч положенням цієї статті, має забезпечене правовою санкцією право на відшкодування.

Стаття 6 Право на справедливий суд

1. Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення. Судове рішення проголошується публічно, але преса і публіка можуть бути не допущені в зал засідань протягом усього судового розгляду або його частини в інтересах моралі, громадського порядку чи національної безпеки в демократичному суспільстві, якщо того вимагають інтереси неповнолітніх або захист приватного життя сторін, або - тією мірою, що визнана судом суворо необхідною, - коли за особливих обставин публічність розгляду може зашкодити інтересам правосуддя.

2. Кожен, кого обвинувачено у вчиненні кримінального правопорушення, вважається невинуватим доти, доки його вину не буде доведено в законному порядку.

3. Кожний обвинувачений у вчиненні кримінального правопорушення має щонайменше такі права:

- а) бути негайно і детально поінформованим зрозумілою для нього мовою про характер і причини обвинувачення, висунутого проти нього;
- б) мати час і можливості, необхідні для підготовки свого захисту;
- с) захищати себе особисто чи використовувати юридичну допомогу захисника, вибраного на власний розсуд, або - за браком достатніх коштів для оплати юридичної допомоги захисника - одержувати таку допомогу безоплатно, коли цього вимагають інтереси правосуддя;
- д) допитувати свідків обвинувачення або вимагати, щоб їх допитали, а також вимагати виклику й допиту свідків захисту на тих самих умовах, що й свідків обвинувачення;
- е) якщо він не розуміє мови, яка використовується в суді, або не розмовляє нею, - одержувати безоплатну допомогу перекладача.

Конституція України

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим дослідам.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинові чи його припинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і противправних посягань.

Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59. Кожен має право на професійну правничу допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні кримінального правопорушення.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Закон України «Про попереднє ув'язнення»

Стаття 9. Права осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, мають право:

- на захист відповідно до кримінально-процесуального законодавства;
- на захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або взяття під варту, а також на повідомлення під час взяття під варту підстав та мотивів взяття під варту, оскаржувати їх у суді, отримати в друкованому вигляді роз'яснення положень статей 28, 29, 55, 56, 59, 62 та 63 Конституції України, цієї статті та інших прав затриманих або взятих під варту, встановлених законом, у тому числі права здійснювати захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або арешту (зняття під варту);
- особи, права відмовитися від надання будь-яких пояснень або свідчень до прибутия захисника, знайомитися з правилами тримання під вартою;
- на щоденну прогулянку тривалістю одна година. Вагітним жінкам і жінкам, які мають при собі дітей, неповнолітнім, а також хворим з дозволу лікаря та за їх згодою тривалість щоденної прогулянки встановлюється до двох годин;
- одержувати два рази на місяць передачі або посилки та грошові перекази і передачі;
- купувати протягом місяця за безготіковим розрахунком продукти харчування і предмети першої необхідності на суму до одного мінімального розміру заробітної плати та без обмежень письмове приладдя, газети, книги через торговельну мережу на замовлення;
- користуватися власним одягом і взуттям, мати при собі документи і записи, що стосуються кримінальної справи;
- користуватися телевізорами, одержаними від родичів або інших осіб, настільними іграми, газетами і книгами з бібліотеки місця попереднього ув'язнення та придбаними через торговельну мережу;
- відправляти в індивідуальному порядку релігійні обряди і користуватися релігійною літературою та властивими їх віруванню предметами релігійного культу, виготовленими з малоцінних матеріалів, якщо при цьому не порушується встановлений у місцях попереднього ув'язнення порядок, а також не обмежуються права інших осіб;
- на восьмигодинний сон в нічний час, під час якого не допускається зауваження до участі в процесуальних та інших діях, за винятком невідкладних випадків;
- звертатись із скаргами, заявами та листами до державних органів і службових осіб у порядку, встановленому ст. 13 Закону України «Про попереднє ув'язнення».

Взяті під варту жінки вправі мати при собі дітей віком до трьох років.

Взяті під варту молоді громадяни (віком від 14 до 28 років) мають право отримувати психолого-педагогічну допомогу спеціалістів центрів соціальних служб для молоді.

Осіб, які відбувають покарання у місцях позбавлення волі, в разі обрання щодо них запобіжного заходу у вигляді взяття під варту в зв'язку з провадженням в іншій справі, тримають відповідно до правил, установлених цим Законом. Одержання цими особами посилок і передач, а так само купівля ними продуктів харчування і предметів першої необхідності здійснюються в порядку, встановленому Виправно-трудовим кодексом України для виду режиму виправно-трудової колонії, призначеного їм Державним департаментом України з питань виконання покарань.

Перелік продуктів харчування і предметів першої необхідності, які забороняється передавати особам, взятым під варту, встановлюється Державним департаментом України з питань виконання покарань. Міністерством оборони України за погодженням з Генеральною прокуратурою України.

Стаття 10. Обов'язки осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, зобов'язані:

- додержуватися порядку, встановленого в місцях попереднього ув'язнення, і виконувати законні вимоги адміністрації;
- дотримуватися санітарно-гігієнічних правил, мати охайній зовнішній вигляд, постійно підтримувати чистоту в камері;
- бути ввічливими до працівників місця попереднього ув'язнення, а також поміж собою;
- не вступати в суперечки з представниками адміністрації, не приижувати їх гідність, не протидіяти виконанню ними своїх обов'язків;
- бережливо ставитися до інвентарю, обладнання та іншого майна місця попереднього ув'язнення.

Кримінальний процесуальний кодекс України

Протягом кримінального провадження підозрюваний має право (ст. 42):

- 1) знати, у чиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого та перед кожним наступним допитом з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, на присутність захисника під час допиту та інших процесуальних дій, на відмову від послуг захисника в будь-який момент кримінального провадження, на отримання послуг захисника за рахунок держави у випадку відсутності коштів на оплату таких послуг;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання – на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виносиється вмотивована постанова (ухвала);
- 12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;
- 13) заявляти відводи;
- 14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати відкриття матеріалів;
- 15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;
- 16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;
- 17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердилися;
- 18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибувати за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

Підозрюваний, а також за його згодою будь-яка інша фізична чи юридична особа має право на будь-якій стадії кримінального провадження *відшкодувати шкоду, завдану потерпілому, територіальній громаді, державі* внаслідок кримінального правопорушення (ст. 127 КПК України)

На всіх стадіях кримінального провадження підозрюваний має право *примиритися з потерпілим і укласти угоду про примирення*. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження (ст. 56 КПК України).

Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування (ст. 222)

1. Відомості досудового розслідування можна розголошувати лише з письмового дозволу слідчого або прокурора і в тому обсязі, в якому вони визнають можливим.

2. Слідчий, прокурор попереджає осіб, яким стали відомі відомості досудового розслідування, у зв'язку з участю в ньому, про їх обов'язок не розголошувати такі відомості без його дозволу. Незаконне розголошення відомостей досудового розслідування тягне за собою кримінальну відповідальність, встановлену законом.

Кримінальний кодекс України

Стаття 387. Розголошення даних оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування

1. Розголошення без письмового дозволу прокурора, слідчого або особи, яка провадила оперативно-розшукову діяльність, даних оперативно-розшукової діяльності або досудового розслідування особою, попередженою в установленому законом порядку про обов'язок не розголошувати такі дані, -

карається штрафом від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років.

Стаття 386. Перешкоджання з'явленню свідка, потерпілого, експерта, примушування їх до відмови від давання показань чи висновку

Перешкоджання з'явленню свідка, потерпілого, експерта до суду, органів досудового розслідування, примушування їх до відмови від давання показань чи висновку, а також до давання завідомо неправдивих показань чи висновку шляхом погрози вбивством, насильством, знищеннем майна цих осіб чи їх близьких родичів або розголошення відомостей, що їх ганьблять, або підкуп свідка, потерпілого чи експерта з тією самою метою, а також погроза вчинити зазначені дії з помсти за раніше дані показання чи висновок -

караються штрафом від п'ятдесяти до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або арештом на строк до шести місяців.

«__» 20 року

(підпис)

(П.І.Б.)

Права та обов'язки мені _____ . Пам'ятку про

(роз'яснено та зрозумілі)

процесуальні права та обов'язки підозрюваного _____

(отримав)

«__» 20 року

(підпис)

(П.І.Б.)

Пам'ятку вручив:

Старший слідчий в ОВС 1 відділення 2 відділу

4 управління досудового розслідування

ГСУ СБ України

старший лейтенант юстиції

05.09.2023

Антон БОРИСОВ

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне слідче управління

вул. Володимирська, 33, м. Київ. 01601, факс (044) 279-66-31, тел. (044) 255-84-88
www.ssu.gov.ua e-mail: san@ssu.gov.ua Код КОД ЄДР 00034074

СООБЩЕНИЕ об изменении ранее сообщенного подозрения

город Киев

«06» сентября 2023 года

Следователь группы следователей в уголовном производстве – старший следователь в ОВД 1 отделения 2 отдела 4 управления досудебного расследования Главного следственного управления Службы безопасности Украины Борисов Антон Александрович, рассмотрев материалы досудебного расследования, внесенного в Единый реестр досудебных расследований по № 2202300000000592 от 15.06.2023, установив наличие оснований для изменения ранее сообщенного подозрения в совершении уголовного правонарушения, в соответствии со ст. ст. 36, 40, 42, 276, 277, 278 УПК Украины,

СООБЩИЛ:

Шелкову Михаилу Евгеньевичу,

30 мая 1968 г.р., гражданину РФ, уроженцу города Москва РФ, прописанному по адресу: 125047, Российская Федерация, г. Москва, пер. Самотечный 1-й, 18, кв. 61, ИНН РФ 770700162025, ранее не судимого,

о том, что он подозревается в совершении уголовного преступления, предусмотренного ч. 3 ст. 110-2 УК Украины.

Фактические обстоятельства уголовного правонарушения, в совершении которого подозревается гражданин РФ Шелков М.Е.

Проведенным досудебным расследованием в уголовном производстве под №2202300000000592 установлено, что в конце 1990-х годов в Российской Федерации действовали два государственных посредника по экспорту и импорту продукции военного и двойного назначения, а именно: ФГУП ГК «Росвооружение» и ФГУП «Промэкспорт», которые 04.11.2000

объединены в ФГУП «Рособоронэкспорт». В ноябре 2000 года гражданин РФ Чемезов Сергей Викторович, 20 августа 1952 г.р., который является приближенным лицом к президенту РФ Путину В.В., назначен на должность первого заместителя генерального директора в новосозданном ФГУП «Рособоронэкспорт».

Начиная с 2000-х годов российская федерация (в лице правительства, парламента, органов государственной власти, подконтрольных себе субъектов хозяйствования и физических лиц), преследуя идею последующего развития Украины, исходя из собственных геополитических интересов, которые предусматривают нахождение Украины в сфере своего влияния, начала политику экспансии (захвата) стратегических отраслей украинской экономики. Указанную политику было решено реализовывать, в том числе, путем выкупа (приобретения) частными лицами с числа граждан РФ, которые фактически контролируются или являются зависимыми от правительства РФ, корпоративных прав украинских субъектов хозяйствования: которые имеют стратегическое значение для обороноспособности и экономической независимости государства Украины; которые изготавливают сырье, которое РФ вынуждена импортировать, ведь от него зависит экономика государства (отдельные отрасли экономики).

Гражданина РФ Шелкова Михаила Евгеньевича, 30 мая 1968 г.р., (обстоятельства совершения уголовного правонарушения которым, исследуются в другом уголовном производстве, далее – Шелков М.Е.), при содействии Чемезова С.В., в 2001 году назначено на должность руководителя Российской ГК «Оборонимпекс» (с 2008 года – ООО «Промивест»), которая создана в 2001 году для осуществления операций, связанных с расчетами в клиринговых валютах за поставленную оборонную продукцию, производимую в РФ.

В сентябре 2006 года с участием Шелкова М.Е. 66% акций ОАО «Корпорация ВСМПО-АВИСМА» (с 2015 года – ЧАО «Корпорация ВСМПО-АВИСМА») выкуплено государством РФ в лице ГК «Рособоронэкспорт». В ноябре 2006 года избран новый совет директоров ОАО «Корпорация ВСМПО-АВИСМА», в который вошли Чемезов С.В. (председатель совета директоров), Шелков М.Е. и гражданин РФ Воеводин М.В. (обстоятельства совершения уголовного правонарушения которым, исследуются в другом уголовном производстве, далее – Воеводин М.В.) (члены совета директоров).

23.11.2007 президентом РФ Путиным В.В. подписан федеральный закон о создании государственной корпорации "Ростехнологии" (в 2012 году переименована в "РОСТЕХ"). Указом президента РФ Путина В.В. от 26 ноября 2007 года на должность генерального директора ГК «Ростехнологии» назначен Чемезов С.В., занимающий ее до настоящего времени.

В 2011 году при содействии неустановленных досудебным расследованием лиц (из числа высших руководителей РФ), ООО

«Корпорация ВСМПО-АВИСМА» перешла под фактический частный управленческий контроль Шелкова М.Е., который приобрел 65,27% акций общества. При этом, ООО «Корпорация ВСМПО-АВИСМА» осталась частью ГК «Ростех», которой принадлежит блокирующий пакет акций общества (25% + 1 акция).

ООО «Корпорация ВСМПО-АВИСМА» является русской металлургической компанией – крупнейший в мире производитель титана, изделий из титана. Для промышленного производства титана ООО «Корпорация ВСМПО-АВИСМА» использовало добывное на территории Украины титановое сырье – ильменитовый концентрат, украинские запасы которого являются крупнейшими в Европе и одними из крупнейших в мире. Однако на территории Российской Федерации запасы ильменитового концентрата являются минимальными, а само сырье не имеет высоких качественных характеристик. Указанные выше обстоятельства поставили наибольшего в мире производителя титана в зависимость от титанового сырья, добываемого на территории Украины.

ГК «РОСТЕХ» – российская государственная корпорация, созданная в 2007 году для содействия в разработке, изготовлении и экспорте высокотехнологичной продукции гражданского и военного назначения. В состав этой государственной корпорации входят более 700 предприятий, из которых сформировано 14 холдинговых компаний, 11 из которых – в оборонно-промышленном комплексе, 3 – в гражданских отраслях, а также более 80 организаций прямого управления.

Основной продукцией, которую выпускают предприятия «Ростех», является: самолеты военного и гражданского назначения, в том числе беспилотные; вертолеты военного и гражданского назначения, в том числе беспилотные; авиационные двигатели, агрегаты и приборы; бортовое радиоэлектронное оборудование, парашютные системы; оперативно-тактические ракетные комплексы, реактивные системы залпового огня; комплексы ПВО ближнего действия; стрелковое оружие и средства ближнего боя; боеприпасы и пиротехническая продукция; оптико-механические и оптико-электронные средства; автоматизированные системы управления, средства связи, радиотехнической и радиолокационной разведки, радиоэлектронного противодействия системам связи и управления; системы и средства шифрования и тому подобное. Также, предприятия «Ростех» выпускают и поставляют танки нового поколения Т-14 «Армата», танки Т-90М «Прорыв», зенитно-ракетные комплексы «Іланцир С1», автоматы АК-12, пистолеты «Удав», вертолеты Ка-52 «Алігатор», самолеты Су-57, Снєсмат, беспилотники-корректировщики артиллерии «Орлан-10», «Орион-Э», БЛА-камикадзе, «Куб-Э».

Для производства указанного выше оружия предприятиями ГК «РОСТЕХ» с 2007 года по настоящее время широко используется титановая

продукция, производителем которой является ООО «Корпорация ВСМПО-АВИСМА» (с 2015 – ПАО «Корпорация ВСМПО-АВИСМА»).

С учетом изложенного, ильменитовый концентрат украинского производства стал важной составной частью в общей цепи производства российской федерацией оружия.

Неустановленные досудебным расследованием лица (из числа высших руководителей РФ), реализуя собственную политику относительно: снижения экономического и оборонного потенциала Украины; приобретение Российской Федерацией монопольного положения на рынках Восточной, Центральной и Западной Европы по производству титана; обеспечение бесперебойного снабжения титаносодержащей продукцией для собственного гражданского и военно-промышленного комплекса, решило взять под собственный фактический контроль добычу полезных ископаемых на Волчанском россыпном титаноциркониевом месторождении, расположенном на территории Днепропетровской области (далее – Волчанскоек месторождение).

Решение о взятии под контроль именно Волчанского месторождения было принято с учетом того, что его добычей занимался частный субъект хозяйствования - ООО «Демуринский горно-обогатительный комбинат» (код ЕГРПОУ 30454644), который уже имел Специальное разрешение Государственной службы геологии и недр пользование недрами № 2745 от 29.07.2002 со сроком действия до 2031 года, что существенно снижало сложность взятия его под контроль, путем выкупа.

К реализации указанной выше политики российского государства, направленной на взятие под фактический контроль Волчанского месторождения, неустановленные досудебным расследованием лица (из числа высших руководителей РФ) привлекли лиц, фактически контролировавшихся правительством РФ из-за их назначения на руководящие должности в государственных предприятиях: Шелкова М.Е. и других неустановленных досудебным расследованием лиц.

Так, Шелков М.Е. являясь лицом, подконтрольным Чемезову С.В. и другим неустановленным досудебным расследованием лицам (из числа высших руководителей РФ), способствовавших его назначению на руководящие должности в российских государственных компаниях, был обязан обеспечивать бесперебойную поставку титановой продукции в ГК «РОСТЕХ» и другие предприятия военно-оборонной промышленности РФ.

Для исполнения воли и заданий высшего руководства РФ о взятии под собственный фактический контроль добычу полезных ископаемых на Волчанском россыпном титаноциркониевом месторождении, находящемся на территории Днепропетровской области, имея целью обеспечение бесперебойной поставки титановой продукции предприятиям военно-оборонной промышленности РФ, Шелков М.Е. в неустановленное досудебным расследованием время, однако не позже 2010 года, принял

решение приобрести корпоративные права ООО «Демуринский горно-обогатительный комбинат» (ЄДРПОУ 30454644, Украина, Днепропетровская область, Васильковский район, село Новоандреевка, улица Гагарина, 2А), и в дальнейшем направить добытые обществом титаносодержащие полезные ископаемые на адрес ПАО «Корпорация ВСМПО-АВИСМА», других предприятий военно-оборонной промышленности РФ.

Для достижения этой цели Шелков М.Е. совершил покупку корпоративных прав ООО «Демуринский горно-обогатительный комбинат» с использованием иностранных юридических лиц («KRYPTON industries LTD» (Британские Виргинские Острова, регистрационный номер 1652474), «Monochrom Industrial Limited» (Британские Виргинские Острова, регистрационный номер 148826), «Romtex co. limited» (Кипр, Лимасол, регистрационный номер НЕ 341054) и «Miditerra nean investment fund sps limited» (Британские Виргинские Острова).

В дальнейшем, Шелков М.Е., при содействии неустановленных лиц, при неустановленных обстоятельствах, но не позднее 12.12.2011 года, организовал оформление права собственности на 100% долей ООО «Демуринский горно-обогатительный комбинат» за подконтрольной ему кипрской компанией «Limpieza» (Кипр, Никосия, регистрационный номер НЕ 284372).

20 февраля 2014 года Российской Федерации начато ведение агрессивной войны против Украины, осуществление подрывной деятельности, в том числе, и путем вторжения подразделений вооруженных сил РФ на территорию полуострова Крым, захват государственных учреждений и организаций, воинских частей.

Постановлением совета федерации федерального собрания РФ «Об использовании вооруженных сил Российской Федерации на территории Украины» от 01 марта 2014 года № 48-СФ по результатам обращения президента РФ, исходя из интересов безопасности жизни граждан РФ, личного состава военного контингента вооруженных сил РФ, дислоцируемого на территории Украины (АР Крым), дано согласие президенту РФ на использование вооруженных сил РФ на территории Украины.

На начальной стадии агрессии личный состав отдельных российских вооруженных формирований не имел распознавательных знаков. 27.02.2014 вооруженные подразделения специального назначения вооруженных сил Российской Федерации захватили здания Совета министров и Верховной Рады Автономной Республики Крым. Черноморский флот Российской Федерации заблокировал украинские порты, где находились корабли Военно-Морских Сил Украины. При этих обстоятельствах лидер партии «Русское единство» Сергей Аксенов в незаконный способ объявил себя главой Совета министров Автономной Республики Крым и призывал президента Российской Федерации «обеспечить мир и спокойствие в Крыму». В ответ на этот призыв президент Российской Федерации, нарушая международное

право, обратился в совет федерации федеральных сборов Российской Федерации, который своим постановлением от 1 марта 2014 года, противоправно легализируя эти нарушения, дал согласие на использование на территории Украины вооруженных сил Российской Федерации. Как следствие, это привело к вооруженному захвату и военной оккупации неотъемлемой части Украины – Автономной Республики Крым и города Севастополя. Нелегитимно сформированная в условия Российской военной оккупации исполнительная власть Автономной Республики Крым 16.03.2014 провела псевдореферендум о вхождении Автономной Республики Крым и города Севастополя в состав Российской Федерации, результаты которого не были признаны ни одной страной мира, кроме РФ. 18.03.2014 самозваные представители Автономной Республики Крым и города Севастополя подписали с президентом Российской Федерации «Договор о принятии в Российскую Федерацию Республики Крым и создание в составе Российской Федерации новых субъектов».

Законом Украины №1533-VII от 19.06.2014 года введена уголовная ответственность за финансирование действий, совершенных с целью насильственного изменения или свержения конституционного строя, или захвата государственной власти, изменения границ территории, или государственной границы Украины, вступивший в силу 11.07.2014.

После получения полного контроля над ООО «Демуринский ГОК», действуя с целью бесперебойной поставки титановой продукции предприятиям военно-оборонной промышленности РФ, понимая, что единолично он не сможет достичь поставленной цели, Шелков М.Е. привлек к ее реализации ранее ему знакомого гражданина Российской Федерации Воеводина М.В., занимавшего должность Генерального директора ПАО «Корпорация ВСМПО-АВИСМА» и других неустановленных досудебным следствием лиц.

Кроме того, в ходе проведения досудебного расследования в уголовном производстве установлено, что в сентябре 2011 года гражданином РФ Санниковым Дмитрием Юрьевичем, перед Генеральным директором ПАО «Корпорация ВСМПО-АВИСМА» Воеводиным М.В. рекомендован к трудоустройству на ПАО «Корпорация ВСМПО-АВИСМА» гражданин Российской Федерации Федосеев Александр Владимирович, 12.02.1977 г.р.

В то же время, Воеводин М.В. по результату проведенного собеседования с А.В. Федосеевым, которое состоялось по адресу: Российская Федерация, Свердловская область, г. Верхняя Салда, ул. Парковая 1, более точную дату и время установить не удалось, но не позднее 13.10.2011, с Федосеевым А.В. заключен трудовой договор от 13.10.2011 № 2043-11/В и назначено его на должность советника генерального директора ПАО «Корпорация ВСМПО-АВИСМА» по развитию бизнеса в Украине.

В дальнейшем, Воеводин М.В., являясь Генеральным директором ПАО «Корпорация «ВСМПО-АВИСМА» возложил на Федосеева А.В. и

других неустановленных досудебным следствием лиц обязанность непосредственно контролировать деятельность ООО «Демуринский ГОК», в т.ч. по добыче полезных ископаемых на Волчанском россыпном титаноцирконовом месторождении и их поставке в субъекты хозяйственной деятельности Российской Федерации, выполнивших государственные заказы страны-агрессора по производству вооружения и военной техники.

Для реализации указанного выше преступного плана, по решению Воеводина М.В. более точную дату и время установить не удалось, но не позднее 26.06.2013, для непосредственного регулирования и контроля деятельности ООО «Демуринский ГОК», в частности поставка титаносодержащих руд в субъекты хозяйственной деятельности Российской Федерации, выполнивших государственные заказы страны-агрессора по производству вооружения и военной техники, принято решение назначить Федосеева А.В. на должность заместителя Генерального директора по экономике ООО «Демуринский ГОК», состоявшемся на основании трудового контракта от 26.06.2013.

Таким образом, Шелков М.Е., действуя умышленно с целью выполнения задач неустановленных в настоящее время представителей политического руководства РФ по обеспечению (финансированию) бесперебойного снабжения сырья для нужд военно-промышленного комплекса РФ, с целью ведения агрессивной войны, направленной на насильственное изменение границ территории Украины и свержения конституционного строя, привлек Воеводина М.В., который, в свою очередь, действуя в интересах Шелкова М.Е., к совершению преступления по предварительному сговору группой лиц, привлек Федосеева А.В., который, являясь действующим работником ЧАО «Корпорация ВСМПО-АВИСМА» и ООО «Демуринский ГОК», дал свое согласие на совершение указанного преступления.

В дальнейшем, с целью обеспечения систематического снабжения титаносодержащих руд (ильменитового, рутилового, циркониевого концентратов), добываемых ООО «Демуринский ГОК» на территории Волчанского россыпного титаноциркониевого месторождения, по адресу ПАО «Корпорация ВСМПО-АВИСМА», Шелков М.Е., при содействии Федосеева А.В. и других подконтрольных ему, в настоящее время не установленных следствием лиц, организовал заключение между представителями подконтрольных ему предприятий ООО «Демуринский ГОК» и ПАО «Корпорация ВСМПО-АВИСМА» ряд контрактов и обеспечил организации поставки титаносодержащих руд добычи ООО «Демуринский ГОК», которая является сырьем для производства титановых изделий.

Шелкову М.Е., Воеводину М.В. и Федосееву А.В. было доподлинно известно о том, что в вооруженной агрессии РФ против Украины используется оружие, для производства которого используется производимая ПАО «Корпорация ВСМПО-АВИСМА» титановая продукция. Шелков М.Е.,

Воеводин М.В. и Федосеев А.В. преследовали цель содействия вооруженной агрессии РФ против Украины, путем материально-технического ее обеспечения через предоставление (поставку) продукции, необходимой для производства техники и средств, обеспечивающих возможность достижения целей вооруженной агрессии.

В целях реализации этого умысла, Шелков М.Е. и Воеводин М.В. решили начать поставку титаносодержащих руд (ильменитового, рутилового, циркониевого концентратов) в адрес ПАО «Корпорация ВСМПО-АВИСМА», других предприятий военно-оборонной промышленности РФ (ООО «Магнитогорский электродный завод», ООО «Ключевский завод ферросплавов», ООО «Ключевский завод ферросплавов», ООО «Мария-Трейд», ООО «Редметконцентрат» и другие).

В целях маскировки финансирования действий, направленных на насильственное изменение границ территории Украины и свержение конституционного строя, определение альтернативной цепи снабжения Шелковым М.Е., Воеводиным М.В., Федосеевым А.В. и другими неустановленными в настоящее время лицами привлечены неустановленные должностные лица и владельцы ООО с иностранными инвестициями «Цветные металлы» (ЕГРПОУ 32495368), ООО «ЦВЕТМЕТ ЛТД» (ЕГРПОУ 39966306) и «OSTTOR Beteiligungs-und Handelsgesellschaft mbH» (г. Вена, Австрийская Республика).

Согласно этому плану Федосеев А.В. должен был контролировать добычу ООО «Демуринский ГОК» титаносодержащих руд и их транспортировку на территорию РФ, а Воеводин М.В., во исполнение задач, поставленных Шелковым М.Е., должен контролировать производство из титаносодержащих руд, которые поступали в адрес ЧАО «Корпорация ВСМПО-АВИСМА», титановой продукции и в дальнейшем обеспечивать в ней потребности ГК «Ростех» по производству оружия.

Для контроля за техническим процессом производства титаносодержащих руд на мощностях ООО «Демуринский ГОК», Воеводин М.В., и Федосеев А.В. привлекли неустановленных досудебным расследованием лиц из числа должностных лиц данного общества.

Для реализации указанного выше преступного плана, Шелков М.Е. и Воеводин М.В., находясь на территории Российской Федерации (более точного места в ходе досудебного расследования установить не удалось) и Федосеев А.В., находясь на территории Днепропетровской области (более точного места в ходе досудебного расследования установить не удалось), действуя по предварительному сговору группой лиц с неустановленными досудебным расследования лицами, действуя умышленно, противоправно, с целью финансирования действий, совершенных с целью изменения границ территории или государственной границы Украины, путем материального обеспечения предприятий военно-оборонной промышленности РФ, которые изготавливают оружие для вооруженных сил Российской Федерации, в период

времени с 2016 по 2022 года, обеспечили добычу на мощностях ООО «Демуринский ГОК» титаносодержащих руд и их поставку соответственно контрактов на адреса предприятий РФ:

- ПАО «Корпорация ВСМПО-АВИСМА» (г. Березники, Пермская область, Российская Федерация) (в том числе с привлечением грузоотправителя ООО «Цветмет ЛТД» (код ЕГР 39966306)) – ильменитового концентрата в количестве 7 690,626 тонн и рутилового концентрата – 1,0 тонна.

- ООО «Регионпромсервис» (г. Батайск, Ростовская обл., Российская Федерация) (в рамках контрактов с OSTTOR Beteiligungs-und Handelsgesellschaft mbH (г. Вена, Австрийская Республика), в том числе с привлечением грузоотправителя ООО «Цветмет ЛТД» (код ЕГР 39966306)) – ильменитового концентрата – 88,0 тонн и рутилового концентрата – 430,0 тонн;

- ООО «ЭСАБ» (г. Тюмень, Российская Федерация) (в рамках контрактов с OSTTOR Beteiligungs-und Handelsgesellschaft mbH (г. Вена, Австрийская Республика) и в рамках контракта между ООО «Тай-Минералс» (код ЕГР 37989232) и Компанией LIMPIEZA LIMITED (г. Никосия, Республика Кипр)), ильменитового концентрата – 356,0 тонн, рутилового концентрата – 2 685,0 тонн и циркониевого концентрата – 15,0 тонн;

- ООО «Компания «Мария-Трейд» (г. Екатеринбург, Российская Федерация) (в рамках контрактов с «OSTTOR Beteiligungs-und Handelsgesellschaft mbH») (г. Вена, Австрийская Республика)) – рутилового концентрата – 411,0 тонны, ильменитового концентрата – 95,0 тонн и циркониевого концентрата – 84,0 тонны;

- ООО «Магнитогорский электродный завод» (г. Магнитогорск, Российская Федерация) (в рамках контрактов с OSTTOR Beteiligungs-und Handelsgesellschaft mbH (г. Вена, Австрийская Республика)) – рутилового концентрата – 1120,0 тонн и ильменитового концентрата – 147 тонн;

- ООО «Редметконцентрат» (г. Москва, Российская Федерация) (в рамках прямых контрактов и контрактов с ООО «Имекс Минералс» (код ЕГР 39489151), ООО ЧП «Гидроспецсервис» (код ЕГР 41332647), а также с привлечением грузоотправителя ООО Цветмет ЛТД» (код ЕГР 39966306)) – циркониевого концентрата – 110,0 тонн, дистен-силиманитового концентрата – 406,0 тонн, рутилового концентрата 375,0 тонн, ильменитового концентрата – 495,0 тонн, ставролитового концентрата – 352,0 тонны;

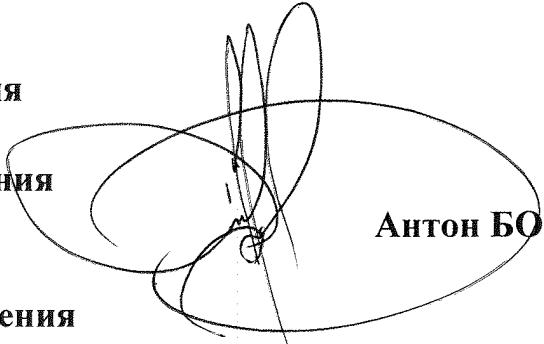
- ПАО «Ключевский завод ферросплавов» (в рамках контрактов с OSTTOR Beteiligungs-und Handelsgesellschaft mbH) – ильменитового концентрата – 140,0 тонн.

При вышеприведенных обстоятельствах Шелков М.Е., действуя преднамеренно, по предварительному сговору группой лиц с Воеводиным М.В., Федосеевым А.В. и другими неустановленными лицами, с целью обеспечения бесперебойной работы военно-промышленного

комплекса РФ для ведения агрессивной войны против Украины, направленной на насильственное изменение границ ее территории и свержения конституционного строя, в период с 2014 по 2020 год организовал поставки сырья - титаносодержащих руд (ильменитового, рутилового, циркониевого концентратов), добываемых ООО «Демуринский ГОК» в адрес ГК «РОСТЕХ» и других предприятий военно-оборонной промышленности РФ.

Таким образом, гражданин РФ Шелков М.Е. обоснованно подозревается в финансировании действий, совершенных с целью изменения границ территории или государственной границы Украины, совершенном по предварительному сговору группой лиц, то есть в совершении уголовного правонарушения, предусмотренного ч. 3 ст. 110-2 УК Украины.

**Следователь группы следователей
в уголовном производстве –
старший следователь в ОВД
1 отделения 2 отдела 4 управления
досудебного расследования
Главного следственного управления
Службы безопасности Украины**

Антон БОРИСОВ

**Прокурор первого отдела управления
организации и процессуального руководства
досудебным расследованием и поддержания
публичного обвинения в уголовных
производствах органов безопасности Департамента
надзора за соблюдением законов органами
безопасности Офиса Генерального прокурора**

Иван БУКАЛО

«05» сентября 2023 года

Переклад тексту цього документу з української мови на російську
виконано мною перекладачем Савченко В. В.

ПАМЯТКА
о процессуальных правах и обязанностях подозреваемого
Шелкова Михаила Евгеньевича 30.05.1968 г.р.

Подозреваемым является лицо, которому в порядке, предусмотренном статьями 276-279 Уголовного процессуального кодекса Украины, уведомлено о подозрении, или лицо, задержанное по подозрению в совершении уголовного правонарушения.

Конвенция
о защите прав человека и основных свобод

Статья 3 Запрещение пыток

Никто не может быть подвергнут пыткам или бесчеловечному, или унижающему достоинство обращению или наказанию.

Статья 5 Право на свободу и личную неприкосновенность

1. Каждый имеет право на свободу и личную неприкосновенность. Никто не может быть лишен свободы, кроме таких случаев и в соответствии с процедурой, установленной законом:

- a) законное заключение лица после осуждения его компетентным судом;
- b) законный арест или задержание лица за неисполнение законного предписания суда или для обеспечения исполнения любой обязанности, установленной законом;
- c) законный арест или задержание лица, осуществленное с целью доведения его в компетентный судебный орган при наличии обоснованного подозрения в совершении им правонарушения или если обоснованно считается необходимым предотвратить совершение им правонарушения или его бегства после его совершения;
- d) задержание несовершеннолетнего на основании законного решения с целью применения надзорных мер воспитательного характера или законное задержание несовершеннолетнего с целью доведения его в компетентный орган;
- e) законное задержание лиц для предотвращения распространения инфекционных заболеваний, законное задержание душевнобольных, алкоголиков или наркоманов, или бродяг;
- f) законный арест или задержание лица с целью предотвращения неразрешенного въезда в страну или лица, в отношении которого производится процедура депортации или экстрадиции.

2. Каждый, кто арестован, должен быть немедленно проинформирован на понятном ему языке о основаниях его ареста и о любом обвинении, выдвинутом против него.

3. Каждый, кто арестован или задержан в соответствии с положениями подпункта "с" пункта 1 настоящей статьи, должен немедленно предстать перед судьей или другим должностным лицом, которому закон предоставляет право осуществлять судебную власть, и ему должно быть обеспечено рассмотрение дела судом в течение разумного срока или увольнения во время производства. Такое увольнение может быть обусловлено гарантиями явиться на судебное заседание.

4. Каждый, кто лишен свободы в результате ареста или содержания под стражей, имеет право инициировать производство, в ходе которого суд без промедления устанавливает законность задержания и принимает решение об увольнении, если задержание является незаконным.

5. Каждый, кто является потерпевшим от ареста или задержания, произведенного вопреки положениям настоящей статьи, имеет обеспеченное правовой санкцией право на возмещение.

Статья 6 Право на справедливый суд

1. Каждый имеет право на справедливое и публичное рассмотрение его дела в разумный срок независимым и беспристрастным судом, установленным законом, который разрешит спор относительно его прав и обязанностей гражданского характера или установит

обоснованность любого выдвинутого против него уголовного обвинения. Судебное решение провозглашается публично, но пресса и публика могут быть не допущены в зал заседаний на протяжении всего судебного разбирательства или его части в интересах морали, общественного порядка или национальной безопасности в демократическом обществе, если этого требуют интересы несовершеннолетних или защита частной жизни сторон, или - той степени, которая признана судом строго необходимой. - когда в особых обстоятельствах публичность разбирательства может навредить интересам правосудия.

2. Каждый обвиняемый в совершении уголовного правонарушения считается невиновным до тех пор, пока его вина не будет доказана в законном порядке.

3. Каждый обвиняемый в совершении уголовного правонарушения имеет, по меньшей мере, следующие права:

а) быть немедленно и подробно информированным на понятном ему языке о характере и причинах обвинения, выдвинутого против него;

б) иметь время и возможности, необходимые для подготовки своей защиты;

с) защищать себя лично или использовать юридическую помощь защитника, избранного по своему усмотрению, или - за неимением достаточных средств для оплаты юридической помощи защитника - получать такую помощь безвозмездно, когда этого требуют интересы правосудия;

д) допрашивать свидетелей обвинения или требовать, чтобы их допросили, а также потребовать вызова и допроса свидетелей защиты на тех же условиях, что и свидетелей обвинения;

е) если он не понимает язык, используемый в суде, или не говорит на нем, - получать безвозмездную помощь переводчику.

Конституция Украины

Статья 28 Каждый имеет право на уважение его достоинства.

Никто не может быть подвергнут пыткам, жестокому, бесчеловечному или унижающему его достоинство обращению или наказанию. Ни один человек без его свободного согласия не может быть подвергнут медицинским, научным или другим опытам.

Статья 29 Каждый человек имеет право на свободу и личную неприкосновенность.

Никто не может быть арестован или содержаться под стражей иначе как по мотивированному решению суда и только на основаниях и в порядке, установленных законом.

В случае необходимости предотвратить преступления или его прекратить уполномоченные законом органы могут применить содержание лица под стражей как временную меру пресечения, обоснованность которой в течение семидесяти двух часов должна быть проверена судом. Задержанное лицо немедленно освобождается, если в течение семидесяти двух часов с момента задержания ему не вручено мотивированное решение суда о содержании под стражей.

Каждому арестованному или задержанному должно быть безотлагательно уведомлено о мотивах ареста или задержания, разъяснено его права и предоставлена возможность с момента задержания защищать себя лично и пользоваться правовой помощью защитника.

Каждый задержанный вправе в любое время обжаловать в суде свое задержание.

Об аресте или задержании человека должно быть немедленно сообщено родственникам арестованного или задержанного.

Статья 55. Права и свободы человека и гражданина защищаются судом.

Каждому гарантируется право на обжалование в суде решений, действий или бездействия органов государственной власти, органов местного самоуправления, должностных и должностных лиц.

Каждый имеет право обращаться за защитой своих прав в Уполномоченный Верховной Рады Украины по правам человека.

Каждый имеет право после использования всех национальных средств правовой защиты обращаться за защитой своих прав и свобод в соответствующие международные судебные учреждения или соответствующие органы международных организаций, членом или участником которых является Украина.

Каждый имеет право какими-либо не запрещенными законом средствами защищать свои права и свободы от нарушений и противоправных посягательств.

Статья 56 Каждый имеет право на возмещение за счет государства или органов местного самоуправления материального и морального вреда, причиненного незаконными решениями, действиями или бездействием органов государственной власти, органов местного самоуправления, их должностных и должностных лиц при осуществлении ими своих полномочий.

Статья 59. Каждый имеет право на профессиональную помощь. В случаях, предусмотренных законом, эта помощь предоставляется бесплатно. Каждый свободен в выборе защитника своих прав.

Статья 62. Лицо считается невиновным в совершении уголовного правонарушения и не может быть подвергнуто уголовному наказанию, пока его вина не будет доказана в законном порядке и установлена обвинительным приговором суда.

Никто не обязан доказывать свою невиновность в совершении уголовного преступления.

Обвинение не может основываться на доказательствах, полученных незаконным путем, а также на предположениях. Все сомнения в доказанности вины лица толкуются в его пользу.

В случае отмены приговора суда как неправосудного государство возмещает материальный и моральный ущерб, причиненный безосновательным осуждением.

Статья 63. Лицо не несет ответственности за отказ давать показания или объяснения относительно себя, членов семьи или близких родственников, круг которых определяется законом.

Подозреваемый, обвиняемый или подсудимый имеет право на защиту.

Осужденный пользуется всеми правами человека и гражданина, за исключением ограничений, определенных законом и установленных приговором суда.

Закон Украины «О предварительном заключении»

Статья 9. Права лиц, заключенных под стражу

Лица, заключенные под стражу, имеют право:

- в защиту в соответствии с уголовно-процессуальным законодательством;
- в защиту своих прав и интересов лично или с помощью защитника с момента задержания или заключения под стражу, а также на уведомление при заключении под стражу оснований и мотивов заключения под стражу, обжаловать их в суде, получить в печатном виде разъяснение положений статей 28, 29, 55, 56, 59, 62 и 63 Конституции Украины, настоящей статьи и других прав задержанных или взятых под стражу, установленных законом, в том числе права осуществлять защиту своих прав и интересов лично или с помощью защитника с момента задержания или ареста (заключение под стражу);
- лица, права отказаться от предоставления каких-либо объяснений или свидетельств до прибытия защитника, знакомиться с правилами содержания под стражей;
- на ежедневную прогулку продолжительностью один час. Беременным женщинам и женщинам, имеющим при себе детей, несовершеннолетним, а также больным с разрешения врача и с их согласия продолжительность ежедневной прогулки устанавливается до двух часов;
- получать два раза в месяц передачи или посылки и денежные переводы и передачи;
- покупать в течение месяца по безналичному расчету продукты питания и предметы первой необходимости на сумму до одного минимального размера заработной платы и без ограничений письменные принадлежности, газеты, книги через торговую сеть на заказ;

- пользоваться собственной одеждой и обувью, иметь при себе документы и записи, касающиеся уголовного дела;
- пользоваться телевизорами, полученными от родственников или других лиц, настольными играми, газетами и книгами из библиотеки места предварительного заключения и приобретенными через торговую сеть;
- отправлять в индивидуальном порядке религиозные обряды и пользоваться религиозной литературой и присущими им верованию предметами религиозного культа, изготовленными из малоценных материалов, если при этом не нарушается установленный в местах предварительного заключения порядок, а также не ограничиваются права других лиц;
- на восьмичасовой сон в ночное время, во время которого не допускается привлечение к участию в процессуальных и других действиях, за исключением неотложных случаев;
- обращаться с жалобами, заявлениями и письмами в государственные органы и должностные лица в порядке, установленном ст. 13 Закона Украины "О предварительном заключении".

Взятые под стражу женщины вправе иметь при себе детей в возрасте до трех лет.

Взятые под стражу молодые граждане (в возрасте от 14 до 28 лет) имеют право получать психолого-педагогическую помощь специалистов центров социальных служб для молодежи.

Лиц, отбывающих наказание в местах лишения свободы, в случае избрания в отношении них меры пресечения в виде заключения под стражу в связи с производством по другому делу, держат в соответствии с правилами, установленными настоящим Законом. Получение этими лицами посылок и передач, а также покупка ими продуктов питания и предметов первой необходимости осуществляются в порядке, установленном Исправительно-трудовым кодексом Украины для вида режима исправительно-трудовой колонии, назначенного им Государственным департаментом Украины по исполнению наказаний.

Перечень продуктов питания и предметов первой необходимости, которые запрещается передавать лицам, заключенным под стражу, устанавливается Государственным департаментом Украины по исполнению наказаний. Министерство обороны Украины по согласованию с Генеральной прокуратурой Украины.

Статья 10. Обязанности лиц, заключенных под стражу

Лица, заключенные под стражу, обязаны:

- соблюдать порядок, установленный в местах предварительного заключения, и выполнять законные требования администрации;
- соблюдать санитарно-гигиенические правила, иметь аккуратный внешний вид, постоянно поддерживать чистоту в камере;
- быть вежливыми для работников места предварительного заключения, а также между собой;
- не вступать в споры с представителями администрации, не унижать их достоинство, не противодействовать исполнению ими своих обязанностей;
- бережно относиться к инвентарю, оборудованию и другому имуществу места предварительного заключения.

Уголовный процессуальный кодекс Украины

В течение уголовного производства подозреваемый имеет право (ст. 42):

- 1) знать, в совершении какого уголовного правонарушения его подозревают;
- 2) быть четко и своевременно уведомленным о своих правах, а также получить их разъяснение в случае необходимости;
- 3) по первому требованию иметь защитника и свидание с ним до первого и перед каждым последующим допросом с соблюдением условий, обеспечивающих конфиденциальность общения, на присутствие защитника во время допроса и других процессуальных действий, в отказ от услуг защитника в любой момент уголовного

производства, на получение услуг защитника за счет государства в случае отсутствия средств на оплату таких услуг;

4) не говорить ничего по поводу подозрения против него или в любой момент отказаться отвечать на вопросы;

5) давать объяснения, показания по поводу подозрения или в любой момент отказаться их давать;

6) требовать проверки обоснованности задержания;

7) в случае задержания – на немедленное уведомление членов семьи, близких родственников или других лиц о задержании и месте своего пребывания;

8) собирать и представлять следователю, прокурору, следователю судьи доказательства;

9) участвовать в проведении процессуальных действий;

10) во время проведения процессуальных действий задавать вопросы, подавать свои замечания и возражения относительно порядка проведения действий, которые заносятся в протокол;

11) применять с соблюдением требований УПК Украины технические средства при проведении процессуальных действий, в которых он участвует. Следователь, прокурор, следственный судья, суд вправе запретить применение технических средств при проведении отдельного процессуального действия или на определенной стадии уголовного производства с целью неразглашения сведений, содержащих охраняемую законом тайну, касающихся интимной жизни лица, о чем выносится мотивированное постановление (определение);

12) заявлять ходатайство о проведении процессуальных действий, об обеспечении безопасности для себя, членов своей семьи, близких родственников, имущества, жилья и т.п.;

13) заявлять отводы;

14) ознакомиться с материалами досудебного расследования и требовать открытия материалов;

15) получать копии процессуальных документов и письменные уведомления;

16) оспаривать решения, действия и бездействие следователя, прокурора, следователя судьи;

17) требовать возмещения вреда, причиненного незаконными решениями, действиями или бездействием органа, осуществляющего оперативно-розыскную деятельность, досудебное расследование, прокуратуры или суда, в порядке, определенном законом, а также восстановление репутации, если подозрение, обвинения не подтвердились;

18) пользоваться родным языком, получать копии процессуальных документов на родном или другом языке, которым он владеет, и при необходимости пользоваться услугами переводчика за счет государства.

Подозреваемый, который является иностранцем и содержится под стражей, имеет право на встречи с представителем дипломатического или консульского учреждения своего государства, которое ему обязано обеспечить администрация места заключения.

Подозреваемый обязан:

1) прибывать по вызову к следователю, прокурору, следователю судьи, суду, а в случае невозможности прибыть по вызову в назначенный срок – заранее сообщить об этом указанным лицам;

2) исполнять обязанности, возложенные на него решением о применении мер обеспечения уголовного производства;

3) подчиняться законным требованиям и распоряжениям следователя, прокурора, следователя судьи, суда.

Подозреваемый, а также с его согласия любое другое физическое или юридическое лицо имеет право на любой стадии уголовного производства **возместить ущерб, причиненный потерпевшему, территориальной общине, государству** в результате уголовного правонарушения (ст. 127 УПК Украины)

На всех стадиях уголовного производства подозреваемый вправе **примириться с потерпевшим и заключить соглашение о примирении**. В предусмотренных законом

Украины об уголовной ответственности и УПК Украины случаях примирения является основанием для закрытия уголовного производства (ст. 56 УПК Украины).

Недопустимость разглашения сведений досудебного расследования (ст. 222)

1. Сведения досудебного расследования могут быть разглашены только с письменного разрешения следователя или прокурора и в том объеме, в котором они признают возможным.

2. Следователь прокурор предупреждает лиц, которым стали известны сведения досудебного расследования, в связи с участием в нем, об их обязанности не разглашать такие сведения без его разрешения. Незаконное разглашение сведений досудебного расследования влечет уголовную ответственность, установленную законом.

Уголовный кодекс Украины

Статья 387. Разглашение данных оперативно-розыскной деятельности, досудебного расследования

1. Разглашение без письменного разрешения прокурора, следователя или лица, осуществлявшего оперативно-розыскную деятельность, данных оперативно-розыскной деятельности или досудебного расследования лицом, предупрежденным в установленном законом порядке об обязанности не разглашать такие данные, - карается штрафом от пятидесяти до ста не облагаемых налогом минимумов доходов граждан или исправительными работами на срок до двух лет.

Статья 386. Препятствование появлению свидетеля, потерпевшего, эксперта, принуждение их к отказу от дачи показаний или вывода

Препятствование появлению свидетеля, потерпевшего, эксперта в суд, органов досудебного расследования, принуждение их к отказу от дачи показаний или заключения, а также к даче заведомо ложных показаний или заключения путем угрозы убийством, насилием, уничтожением имущества этих лиц или их близких родственников или разглашение сведений, порочащих их, или подкуп свидетеля, потерпевшего или эксперта с той же целью, а также угроза совершившие указанные действия из мести за ранее данные показания или вывод -

наказываются штрафом от пятидесяти до трехсот не облагаемых налогом минимумов доходов граждан или исправительными работами на срок до двух лет, или арестом на срок до шести месяцев.

«__» 20 __ года

(подпись)

(Ф.И.О.)

Права и обязанности мне _____.

(разъяснены и понятны)

Памятку о процессуальных правах и обязанностях подозреваемого

_____
(получил)

«__» 20 __ года

(подпись)

(Ф.И.О.)

Памятку вручил:

**Старший следователь в ОВД 2 отдела
4 управления досудебного расследования
ГСУ СБ Украины
старший лейтенант юстиции
05.09.2023**

Антон БОРИСОВ